У р о к 79. Абагульненне па тэме «Дзеяслоў»

Мэта: плануецца, што да канца ўрока вучні абагульняць веды пра змяненне дзеясловаў прошлага часу па родах і ліках, пра спражэнне дзеясловаў цяперашняга і будучага часу.

Задачы: стварыць умовы для адпрацоўцы уменняў вучняў вызначаць асобу і лік дзеясловаў, утвараць асабовыя формы дзеясловаў і правільна пісаць іх канчаткі з апорай на табліцы;

спрыяць развіццю арфаграфічнай пільнасць, граматычнаму ладу маўлення, вуснаму звязнаму маўленню вучняў;

спрыяць фарміраванню добразычлівага стаўлення да аднакласнікаў, выхоўваць пачуццё калектывізму.

Вучэбна-метадычнае забеспячэнне: падручнік, сшытак, індывідуальныя заданні, герой урока "Салдат", канверты, кубікі са слоўнікавымі словамі, сарбонкі «Спражэнне дзеясловаў»,«Дархолдар".

Ход урока

1. **Арганізацыйны момант**

   Праверка гатоўнасці да ўрока.

Сёння да нас прыйшоў салдат за дапамогай.

канверт з пісьмом

Добры дзень 4 «Б» клас, мяне завуць Міхась. За час выканання задання мае таварышы загінулі, а мяне параніла. Мне неабходна вярнуць у штаб сабраныя звесткі. Прашу ў вас дапамогі ў праходжанні ўсіх перашкод на шляху.

-Паможам салдату?

— На вайне і ў народзе кажуць: «Што аднаму з цяжкасцю даецца, тое калектывам лёгка бярэцца». Як вы гэта разумееце?

— Сёння мы будзем шмат працаваць у групах. Успомніце правілы работы ў групе. **(Карткі-памяткі)**

— Няхай дэвізам кожнай групы будзе наступнае выказванне: **Адзін за ўсіх і ўсе за аднаго.**

2 Паведамленне тэмы і мэты ўрока.

-Наш шлях будзе цяжкі, але цікавы. І ён будзе мець сваю назву.

А назву даведаецеся, калі на сінім аркушы закрэсліце літары, якія паўтараюцца.

ЦАДЙЙЦЧАЗЧАЧЙЕЦАЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ

Абагульненне па тэме "Дзеяслоў"

- Якая мэта стаіць перад намі?

— Замацаваць веды па тэме «Дзеяслоў».

-Што неабходна зрабіць каб дасягнуць мэты?

- Зладжана працаваць.

3. **Хвілінка чыстапісання**

Сярод назвы тэмы былі лішнія літары. Іх мы і запішам у спалучэнні з іншымі галоснымі.

Ца цу й Ча чэ

-Ацаніце сваю працу на лінейцы ацэньвання.

4. Актуалізацыя ведаў і ўменняў вучняў

Арфаграфічная хвілінках

— Успомніце, што вы ведаеце пра гук [ц].

— На нашым шляху нас чакае дрэннае надвор'е. А якое? Зараз даведаемся.

Прачытайце верш. Якой часціны мовы не хапае? Спішыце, устаў-
ляючы патрэбныя дзеясловы. Карыстайцеся словамі для даведкі. Вы-
значце ў дзеясловах час, лік.

Гром (*што робіць?*) …,
Маланкі (*што робяць?*) …,
(*што робіць?*) … дождж,
А вецер — (*што робіць?*) …!
Паводле П. Марціновіча

Словы для даведкі: *лупіць*, *свішча*, *грыміць*, *блішчуць*.

-Мы прайшлі першую перашкоду і натыкнуліся на наступную.

Тут нас сустракаюць шыпа, праз якія трэба прайсці. Для гэтуль неабходна выканаць наступнае заданне з алоўкамі.

Кожная група выцягвае па 4 алоўкі з пытаннямі і рыхтуюцца да адказу.

На абмеркаванне 2 хвіліны.

Пытанні:

1. Што абазначае дзеяслоў? (Дзеянне прадмета.)
2. На якія пытанні адказвае неазначальная форма дзеяслова? (Што рабіць? Што зрабіць?)
3. Ад якіх дзеясловаў неазначальнай формы нельга ўтварыць форму цяперашняга часу? (Ад дзеясловаў, якія ў неазначальнай форме адказваюць на пытанне што зрабіць?)
4. Якія формы часу мае дзеяслоў? (Прошлы, цяперашні, будучы.)
5. Па чым змяняюцца дзеясловы прошлага часу? (Па ліках, у адзіночным ліку — па родах.)
6. Якім членам сказа часцей за ўсё з’яўляецца дзеяслоў? (Выказнікам.)
7. З дапамогай якіх суфіксаў утвараецца неазначальная форма дзеяслова? (-ць, -ці, -чы.)
8. Як утвараецца форма будучага часу ад дзеясловаў, якія ў неазначальнай форме адказваюць на пытанне што рабіць? (З дапамогай асабовых форм дзеяслова быць і неазначальнай формы дзеяслова.) 4. Што такое спражэнне? (Змяненне па ліках і асобах.)
9. Прывесці прыклад дзеяслова І спражэння.
10. Як пішацца не з дзеясловамі? (Асобна.)

11. Калі дзеяслоў неазначальнай формы адказвае на пытанне што рабіць? (Калі абазначае незакончанае дзеянне.)

12. Па чым змяняюцца дзеясловы ў цяперашнім і будучым часе? (Па асобах і ліках.)

13. Як адрозніць дзеясловы I спражэння ад дзеясловаў II спражэння?

(З дапамогай канчаткаў 3-й асобы множнага ліку.)

14. Прывесці прыклад дзеяслова II спражэння.

-Зараз будзе адказваць група, у якой ёсць вучань ______________(выцягваю картку).

5. Слоўнікавая работа

-Мы рухаемся далей і прыходзім да сцяны з кубікаў. Нам іх неабходна парушыць. А для гэтуль, мы з дапамогай кубікаў запішам слоўнікавыя словы.

(2 вучні за дошкай)

Фізкультхвілінка

-Прыйшоў час крыху парухацца.

«Сарбонкі «Спражэнне дзеясловаў»

-Вы становіцеся ў пары, зачытваеце і паказваеце слова свайму аднакласніку, а ён павінен назваць яго спражэнне. А потым перагортваем картку і правяраем адказ. Пасля майго сігналу, вы павінны памяняцца парай.

6. Вывучэнне новага матэрыялу

— У беларускай мове ёсць дзеясловы, якія пры спражэнні змяняюць аснову. Адзін з іх — дзеяслоў мець. Вызначце спражэнне.

У 1-й асобе яго форма — маю.

Настаўнік называе асобу і лік, дзяўчынкі — адпаведныя займеннікі і пытанні, хлопчыкі — форму дзеяслова, называюць канчатак.

Напрыклад: 1-я асоба, адзіночны лік (настаўнік), я што раблю? (дзяўчынкі), маю, канчатак -ю (хлопчыкі).

Работа па падручніку Практ. 205.

1-ы рад утварае і запісвае формы 1-й асобы, 2-і рад — 2-й асобы, 3-і рад — 3-й асобы.

Фізкультхвілінка для вачэй

7. Праверка разумення вывучанага

Самастойная работа 4 варыянты. (10 хвілін)

8. Замацаванне вывучанага

Самастойная работа па варыянтам.

9. Дамашняе заданне

Практ. 212, пытанні на с. 118.

10. Падвядзенне вынікаўх

Гульня «Эстафета пытанняў»

Адзін вучань задае сваё пытанне па тэме. Вучні, якія ведаюць адказ, падымаюць руку. Той, хто задаў пытанне, выбірае таго, хто будзе адказваць. Калі вучань адказаў правільна, то ён прымае эстафету і задае сваё пытанне.

Пакуль мы запісвалі хатняе заданне і адказвалі на пытанні, да нас прыйшоў ліст ад салдата.

канверт з лістом

Дзякуй вам дарагія вучні. Вашы веды дапамаглі мне прайсці ўсе перашкоды і паведаміць важную інфармацыю штабу. Ад мяне вам купон-падарунак.

11. Рэфлексія «Дархолдар”

Вазьміце ручкі і дархолдар на шафе. Выйдзіце за дзверы, дапоўніце выказванні і ацаніце сваю працу на ўроку. Павесьце мне дархолдар на дзвярную ручку, а я ўсё прачытаю і пастаўлю адзнакі.

Што аднаму з цяжкасцю даецца, тое калектывам лёгка бярэцца.

Абагульненне па тэме «Дзеяслоў»

Дэвіз урока:

**Адзін за ўсіх
і ўсе за аднаго.**

<table>
<tr><td colspan="2">МЕЦЬ</td></tr>
<tr><td colspan="2">1 асоба</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">2 асоба</td></tr>
</table>

3 асоба

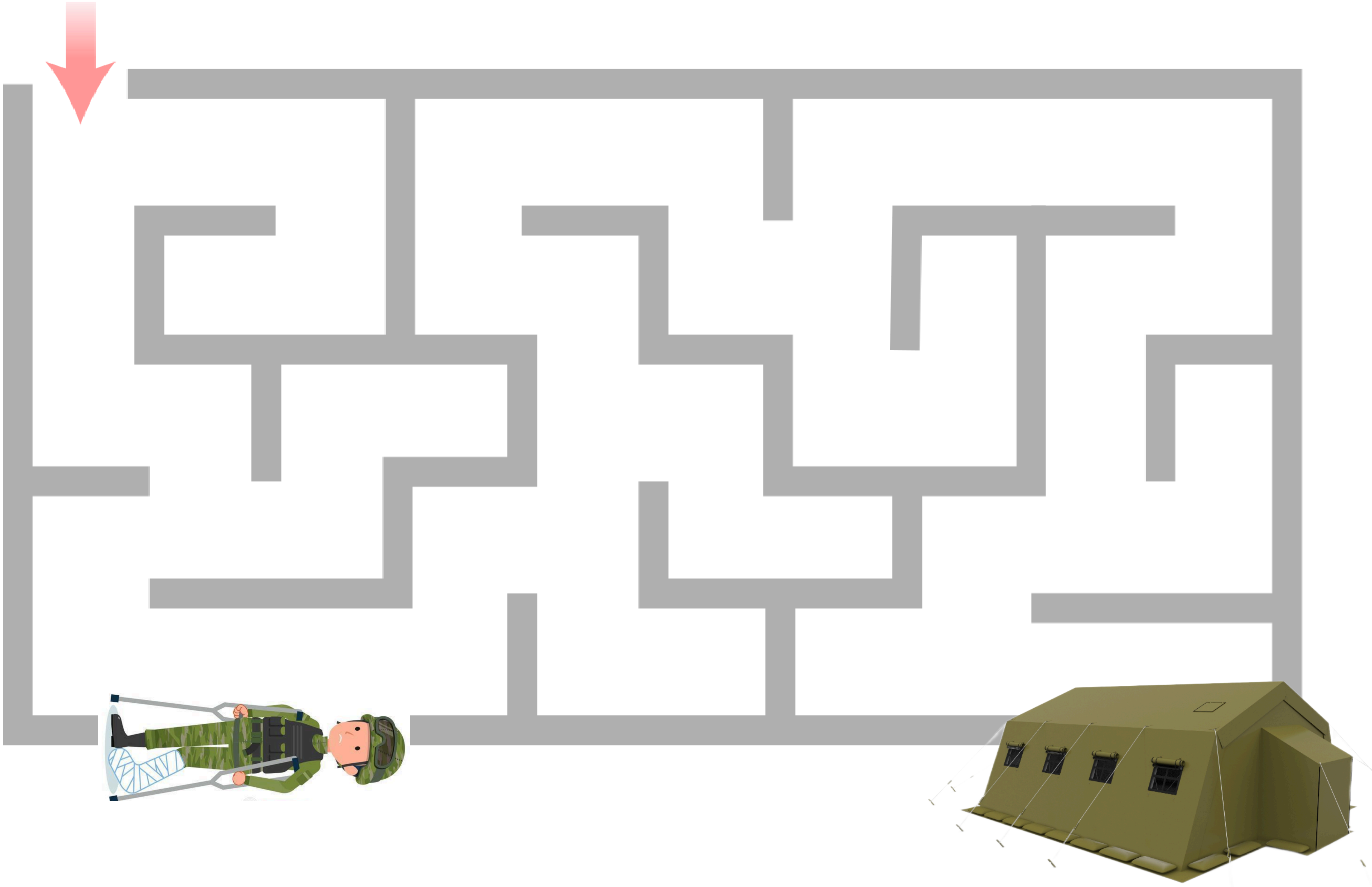

МАЯ АДЗНАКА ЗА ПРАЦУ ЎРОКУ

вучань

МАЯ АДЗНАКА ЗА ПРАЦУ ЎРОКУ

вучань

МАЯ АДЗНАКА ЗА ПРАЦУ ЎРОКУ

вучань

Выберы і дапоўні тры выказванні.

я
даведаўся
я зразумеў,
я не змог
я змог
што
было лёгка
было цікава
у мяне атрымалася
мне патрэбна
урок даў мне для жыцця
цяпер я магу
было цяжка
я навучыўся
мне захацелася
я паспрабую
я набыў
мне не ўдалося

Выберы і дапоўні тры выказванні.

я
даведаўся
я зразумеў,
я не змог
я змог
што
было лёгка
было цікава
у мяне атрымалася
мне патрэбна
урок даў мне для жыцця
цяпер я магу
было цяжка
я навучыўся
мне захацелася
я паспрабую
я набыў
мне не ўдалося

Выберы і дапоўні тры выказванні.

ПАВЫШЭННЕ АДЗНАКІ НА 1 БАЛ

Выкарыстаны

Подпіс настаўніка

Дзякуй за дапамогу!

Дзеянне купона не распаўсюджваецца на кантрольныя работы!

helper_katerina_teacher

ПАВЫШЭННЕ АДЗНАКІ НА 1 БАЛ

Выкарыстаны

Подпіс настаўніка

Дзякуй за дапамогу!

Дзеянне купона не распаўсюджваецца на кантрольныя работы!

helper_katerina_teacher

НЯВЫСТАЎЛЕННЕ ЛЮБОЙ АДЗНАКІ

Выкарыстаны

Подпіс настаўніка

Дзякуй за дапамогу!

Дзеянне купона не распаўсюджваецца на кантрольныя работы!

helper_katerina_teacher

НЯВЫСТАЎЛЕННЕ ЛЮБОЙ АДЗНАКІ

Выкарыстаны

Подпіс настаўніка

Дзякуй за дапамогу!

Дзеянне купона не распаўсюджваецца на кантрольныя работы!

helper_katerina_teacher

ВЫЗВАЛЕННЕ АД 1 ДАМАШНЯГА ЗАДАННЯ

Выкарыстаны

Подпіс настаўніка

Дзякуй за дапамогу!

Дзеянне купона не распаўсюджваецца на кантрольныя работы!

helper_katerina_teacher

ВЫЗВАЛЕННЕ АД 1 ДАМАШНЯГА ЗАДАННЯ

Выкарыстаны

Подпіс настаўніка

Дзякуй за дапамогу!

Дзеянне купона не распаўсюджваецца на кантрольныя работы!

helper_katerina_teacher

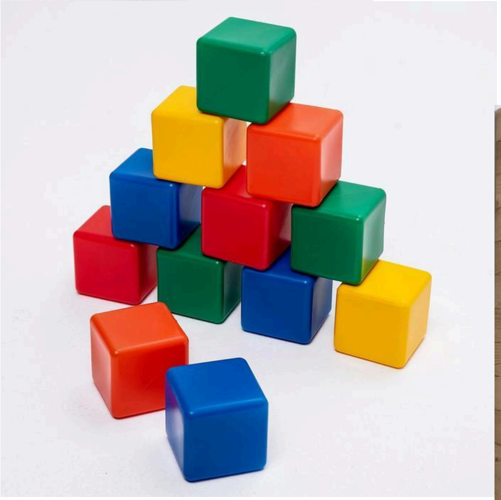

чытаць	I спр.	слухаем	I спр.
гаварыць	II спр.	кажам	I спр.
апранаць	I спр.	кормяць	II спр.
любіць	II спр.	мараць	II спр.
спаць	II спр.	маўчыш	II спр.
бегчы	I спр.	малюе	I спр.

збяром	I спр.	прачытае	I спр.
сябрую	I спр.	спяваеш	I спр.
малюеце	I спр.	просіць	II спр.
маучу	II спр.	соліць	II спр.
стаім	II спр.	жывеш	II спр.
чытаеш	I спр.	квітнееш	I спр.

Спражэнне	I	II
чытаць	у	н
гавары́ць	о	в
апранаць	е	ш

любі ць	і	р				
спац ь	й	с				
бегч ы	е	ь				
						-
						- - - - - - - - - - - -

		- - - - - - - - - - -				
					++	
					++	
					++ ++ ++ ++	
0-1 памылка	**Выдатна!**			**0-1 памылка**	**Выдатна!**	
2 памылкі	**Добра!**			**2 памылкі**	**Добра!**	
3 і больш памылак	**Можаш лепш!**			**3 і больш памылак**	**Можаш лепш!**	
						-
						- - - - - - - - - -

	++ ++ ++ ++ ++ ++	- - - - - - - - - - - -
0-1 памылка	**Выдатна!**	
2 памылкі	**Добра!**	
3 і больш памылак	**Можаш лепш!**	

	++ ++ ++ ++ ++ ++	
0-1 памылка	**Выдатна!**	
2 памылкі	**Добра!**	
3 і больш памылак	**Можаш лепш!**	

++

++

++

++

++

++

Дзякуй вам дарагія вучні. Вашы веды дапамаглі мне прайсці ўсе перашкоды і паведаміць важную інфармацыю штабу.
Ад мяне вам падарунак-купон.

Добры дзень 4 «Б» клас, мяне завуць Міхась. За час выканання задання мае таварышы загінулі, а мяне паранілі. Мне неабходна вярнуць у штаб сабраныя звесткі. Прашу ў вас дапамогі ў праходжанні ўсіх перашкод на шляху.

Каманда 1: прошлы час.

Апорныя словы: абазначае, пытанні, змяняецца, суфіксы, прыклады.

Каманда 2: цяперашні час.

Апорныя словы: абазначае, пытанні, змяняецца, прыклады.

Каманда 3: будучы час.

Апорныя словы: абазначае, пытанні, змяняецца, прыклады.

Каманда 4: неазначальная форма.

Апорныя словы: пытанні, суфіксы, асаблівасці, прыклады.

ЛУПіЦЬ
СВіШЧА
ГРЫМіЦЬ
БЛіШЧУЦЬ

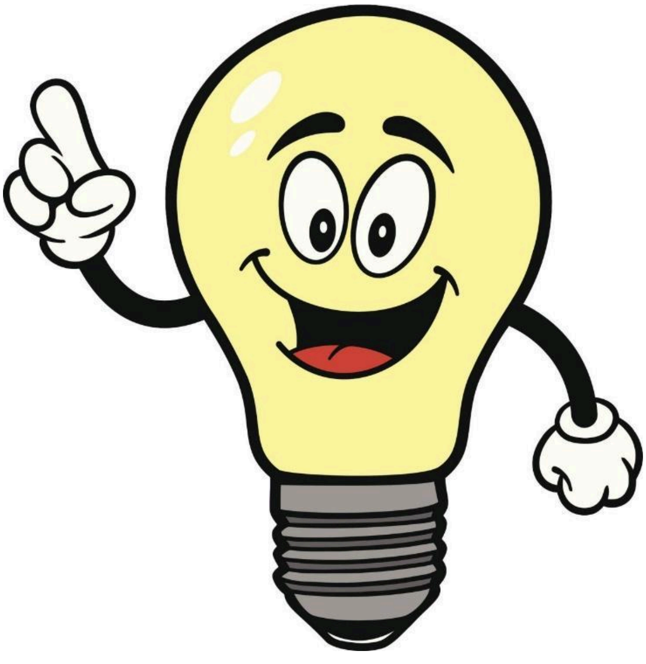

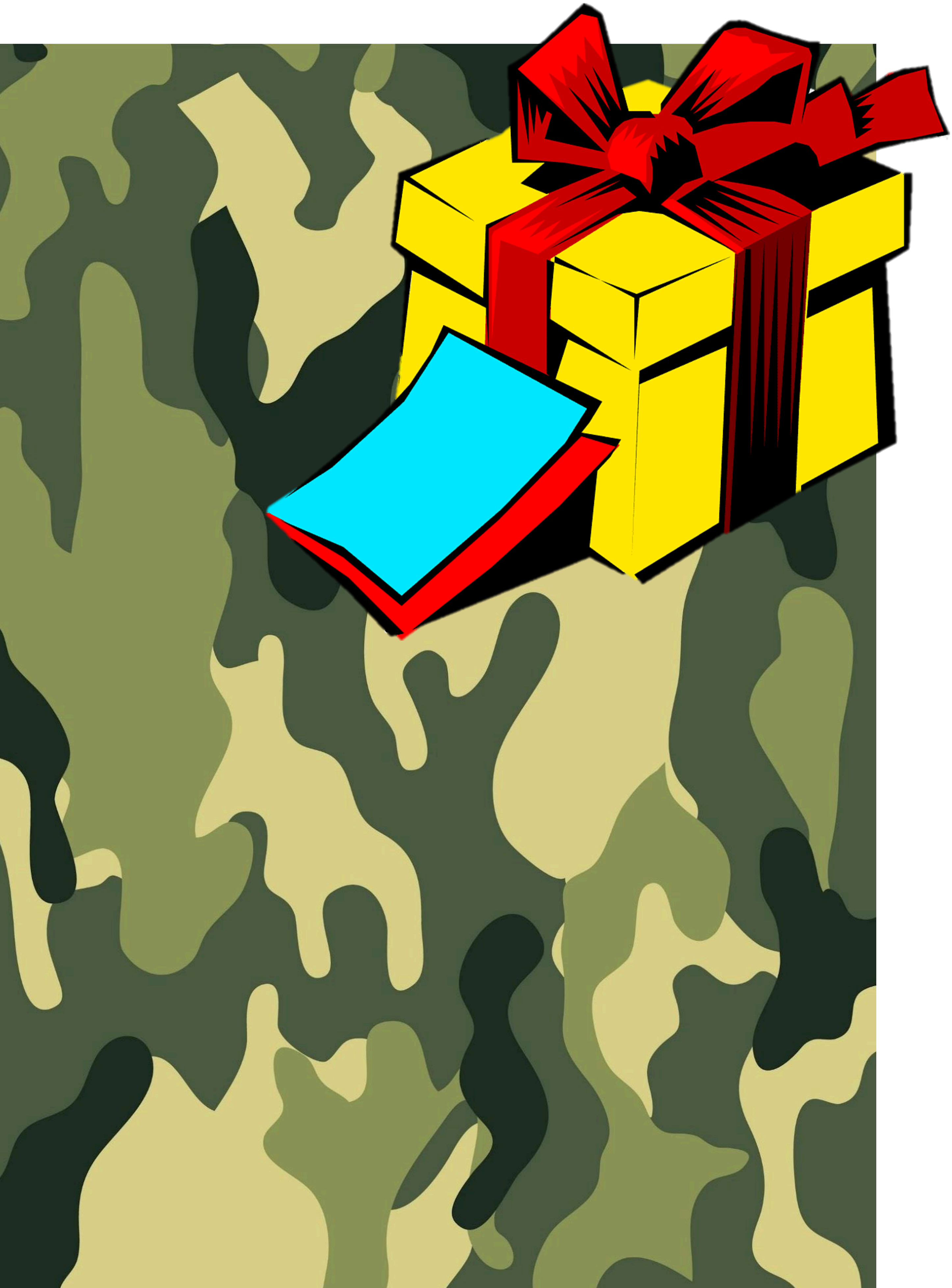

ЦЦДЙЙЦЧЗЧЙЕЦЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ	ЦЦДЙЙЦЧЗЧЙЕЦЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ
ЦЦДЙЙЦЧЗЧЙЕЦЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ	ЦЦДЙЙЦЧЗЧЙЕЦЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ
ЦЦДЙЙЦЧЗЧЙЕЦЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ	ЦЦДЙЙЦЧЗЧЙЕЦЧЙЯЦСЙЛЧОЦЎ